

Discurs d'acceptació del Premi ICIP Constructores de Pau 2017 a càrrec d'Arcadi Oliveres

Sr. Roger Torrent, president del Parlament de Catalunya, Sr. Xavier Masllorens president de l'Institut Català Internacional per la Pau, diputades i diputats representants institucionals, membres de l'ICIP, familiars, amics tots i admirat company David Fernández.

Permeteu-me que les meves primeres paraules siguin de record per totes aquelles persones que estic segur que, en alguns casos, haurien volgut ésser presents en aquest acte i que per raó del seu empresonament o exili no ho poden fer. I vull posar com a exemple a Carme Forcadell, l'antiga presidenta d'aquest cambra. Al marge de les opcions polítiques de cadascú, totes ben legítimes, sempre que siguin noviolentes – i sens dubte, fins ara totes ho han sigut -, és totalment inacceptable que des de diferents instàncies dels poders executius i judicials centrals de l'estat – ben barrejats – s'hagi respost amb una repressió injustificada al procés d'un poble que vol caminar cap a la seva plenitud política. Vagi, per endavant, el meu agraïment per a totes aquestes dignes dones i homes.

Crec que el fil conductor del meu agraïment s'ha de dirigir, dins d'una visió temporal, a aquells que, en aquesta mateixa seu parlamentària, feren els passos inicials per tal de donar existència a la institució que avui ens convoca. Vull fer un acte de memòria envers els diputats Ignasi Riera, Joan Surroca, Joan Boada i Àlex Masllorens i també envers altres persones, fora del Parlament, com Rafael Grasa, Tica Font, Alfons Banda i Vicent Martínez Guzmán per esmentar alguns dels noms rellevants. A ells devem que una vella il·lusió col·lectiva del pacifisme català pogués prendre cos. Al mateix temps, voldria fer esment d'algunes d'aquelles persones i col·lectius que, per proximitat, coneixem bé i que en anys anteriors i des del 2011 han rebut aquest mateix guardó: Pepe Beunza simbolitzant el grup d'objectors i insumisos, aquest propi Parlament representant la continuïtat i el llegat de les institucions Pau i Treva i el Consolat de Mar, l'entranyable amic pare Joan Botam i els membres de les Brigades Internacionals de Pau. Tots ells, juntament amb exemples d'acció pacifista feta fora del nostre territori com les mares de Soacha, l'ex-general Jovan Divjak, i la Women's International League for Peace and Freedom, em fan sentir orgullós i, en bona mesura, molt responsabilitzat pel fet de compartir amb ells els reptes i la feina que han assumit.

En un altre ordre de coses estic obligat a dir que a la vida tots hem tingut mestres i, afortunadament per a mi, he après de bastants que m'han ensenyat la pau i les seves maneres de fer. En primer lloc, els meus pares, exemples respectivament de lluita molt ferma contra el llenguatge, les edicions i les joguines bèl·liques i de creació de convivència veïnal; el meu fill Marcel amb una vida truncada de molt jove i que fou mestre de la pau interior i de l'equilibri ambiental; Francesc Botey, Lluís Maria Xirinacs, Joan Gomis, Frederic Roda, Pepo Delàs, Vicenç Fisas, Pere Ortega, Adolfo Pérez Esquivel i Jaume Botey, Pep Ribera i Paco Muñoz, els tres darrers recentment desapareguts.

Igualment he pogut gaudir de la participació i el compromís en diferents entitats que tenen a la pau com a objectiu principal del seu treball. Un ràpid repàs em permet recordar Pax Christi, institució en la que vaig poder fer els meus primers passos en el pacifisme, en les seves conegudes rutes internacionals que pretenien restablir el diàleg i la convivència a Europa després de la Segona Guerra Mundial. L'experiència a mi em va resultar fonamental tota vegada que allí vaig conèixer a la Janine, que m'ha acompanyat i impulsat en aquest recorregut posant-hi, de ben segur, molt més esforços que jo mateix i que m'ha fet pare d'en Bernat, de l'Arnau, del ja esmentat Marcel, i de l'Albert, els quals, juntament amb les seves companyes, m'han permès d'ésser avi d'en Marc i d'en Pol. Però també més endavant he gaudit de poder implicar-me a Justícia i Pau, la Universitat Internacional per la Pau de Sant Cugat del Vallès i, segurament amb menys intensitat, en la Fundació per la Pau, en el Centre Delàs, i en diferents grups de noviolència i coordinadores pacifistes. En tots aquests grups companyes, companys i sobretot còmplices de treball n'he tingut sempre molts i evidentment em resulta impossible fer-ne un recompte que seria forçosament incomplet. Permeteu-me, però, dir que, en representació de totes i tots, a Justícia i Pau la feina amb l'Eduard Ibañez i a la Universitat per la Pau amb la Neus Sotomayor ha fet absolutament planera qualsevol tipus de responsabilitat meva.

En aquest ventall d'institucions no voldria deixar de banda les "meves universitats": la Universitat de Barcelona en la que vaig cursar els meus estudis de llicenciatura i en la que, malgrat el context de l'època, hi havia una envejable multidisciplinarietat i obertura de mires i, naturalment, també la Universitat Autònoma en la que he pogut exercir la meua vida professional i que m'ha facilitat sempre els instruments materials i una comunitat intel·lectual per poder anar forjant el meu pensament.

Parlant d'entitats o organitzacions, crec que haig de fer forçosament referència, que per alguns pot resultar sorprenent, a les Nacions Unides. Vaig gaudir del privilegi de passar a Ginebra els estius dels anys 1964 i 1965 movent-me entre les seves diferents institucions i d'altres afins i vaig entendre que qüestions com les de la guerra, el subdesenvolupament econòmic, les injustícies socials, les migracions, i el refugi i el diàleg interreligiós mereixien i tenien sovint una

atenció internacional, mediatitzada això sí, pels interessos dels diferents estats. Fou per a mi un aprenentatge del que he gaudit tota la vida i que em manté encara una triple recança. A aquesta institució internacional – l'única que tenim amb un caràcter veritablement mundial - li manquen estructures democràtiques, facultats d'actuació i pressupost: tres elements en els que ens cal avançar per millorar les condicions de pau entre els diferents països del món.

Voldria fer precisament aquí una aproximació al que entenc com a pau en un sentit ampli i positiu i que, com molt bé ens explicava en Frederic Roda, és un bé de segon nivell que requereix de condicions prèvies tals com el desenvolupament dels pobles, la justícia social, el respecte pels drets humans, el desarmament, la cura del medi ambient, la circulació lliure de persones i el diàleg intercultural per esmentar-ne les que em semblen més pertinents.

Dins d'aquesta àmplia panoràmica voldria ressaltar molt breument tres esdeveniments que he pogut tractar directament en diferents moments i que m'han semblat especialment significatius.

Primer - Parlant d'un punt de vista d'evolució personal, les meves primeres accions i xerrades s'inscriuen en la lluita contra la pena de mort, arrel de les criminals execucions franquistes d'en Salvador Puig Antich i Heinz Chez l'any 1974 i que tindrien la darrera manifestació amb l'afusellament d'en Txiqui i els seus companys el 27 de setembre de 1975. He cregut des de sempre que qualsevol pena de mort imposada pels jutges no és altra cosa que un assassinat d'estat.

Segon - La preparació de la guerra en la que sobresurten la despesa militar i el comerç d'armes resulten veritablement escandaloses. Pensem que 51,4 milions d'euros són destinats cada dia a l'exèrcit espanyol per tal d'enfrontar-se a enemics inexistents. Altrament, les exportacions espanyoles d'armes, situades entre les sisenes i vuitenes més importants del món, signifiquen una burla permanent envers les víctimes de la guerra en els països que se'n veuen afectats.

Tercer - I víctimes de la guerra ho són també refugiats, asilats, desplaçats i, en bona mesura, els immigrants per raons econòmiques. A hores d'ara els sentiments d'una bona part de la societat europea, i més encara dels seus responsables polítics, són senzillament vergonyants. Portes tancades als que fugen de guerres fetes pels nostres interessos o que nosaltres hem potenciat, privilegi del "primer nosaltres" per damunt de les necessitats dels demés, i sovintejadades posicions xenòfobes, han trencat totalment la genuïna idea d'una terra per a tothom.

Tanmateix, i donada la meva visió tendent a l'optimisme, crec que també podem parlar d'aquests mateixos temes, en termes d'èxits col·lectius, malgrat que parcials.

Entre ells, voldria constatar:

- la desaparició de la pena de mort (només faltaria!) en el codi penal de l'estat tot i la seva inexplicable permanència en temps de guerra i també en temps de pau per crims comesos en temps de guerra.
- l'aprovació per part de Nacions Unides d'una normativa internacional prohibint, en dues etapes successives, la producció, magatzematge, venda i utilització de les mines antipersona i de les bombes de dispersió. Per manca d'instruments més potents, tal prohibició queda limitada, però, als països signataris de la convenció.
- la tancada d'uns 1300 immigrants en diferents esglésies de Barcelona i comarca, de gener a març de l'any 2001 amb la reclamació de regularització, circumstància que obtingueren gràcies a la seva perseverança.

Per sort Catalunya té un llarg historial de treball per la pau que m'ha permès ser pacifista seguint tan sols la corrent que anima sempre a una part important del país. Un país que ha tingut reiterades revoltes en contra dels alistaments per a la guerra, que ha assumit les formes de fer noviolentes que ja va posar en pràctica l'any 1951 amb la vaga dels tramvies i que realitza, per exemple, cada dijous a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, un silenci per la pau des de l'any 1981, que ha implicat a una gran quantitat de joves com a objectors de consciència al servei militar i com a insubmisos, que ha votat per la sortida d'Espanya de la OTAN, que ha dut a terme la Marxa de la Llibertat, que s'ha manifestat insistentment en contra de les Guerres del Golf i de Iraq, que ha fet de Sarajevo un districte de Barcelona, que ha creat l'Associació Catalana d'Ajut i Solidaritat amb els Refugiats (ACSAR), que ha generalitzat l'educació per la pau i ha fet present en gran quantitat d'escoles el Dia Escolar de la Noviolència i de la Pau (DENIP), que ha generat una àmplia xarxa d'entitats que busquen el desarmament i la pau, i que es nega a que l'exèrcit tingui un estand als salons de la infància i de l'ensenyament perquè resulta molt dubtós que tinguin res a ensenyar.

Cal reconèixer, però, que malgrat els desitjos de pau, no ens trobem pas en moments tranquils. Les propostes de llibertat i d'autogovern d'una part de la població s'han vist truncades per accions de força i processos judicials que comprometen la idea d'un estat de dret. No podem, però, desanimar-nos si no que cal seguir endavant, això sí, amb alguns requisits:

- el d'una opinió pública formada i ben informada, amb uns mitjans de comunicació cercadors de la veritat contrastada.
- el dels compromisos personals per la pau, demostrats, quan faci falta amb postures d'objecció de consciència, de no cooperació, de desobediència civil i, òbviament, perdent sempre la por.
- el de les permanents opcions de noviolència en totes les accions de caràcter social i polític que es duguin a terme.

- el de l'esperança que d'aconseguir un nou país caldrà que sigui sempre desmilitaritzat en les estructures socials polítiques i també de pensament.

Vull tancar aquesta intervenció donant les gràcies a tots els que m'heu volgut acompanyar presencialment i també alguns amb proximitat d'esperit. També a tots els que des de la dedicació organitzativa han fet possible que aquest esdeveniment tingués lloc. Per a mi es tracta d'una jornada i d'un moment especialment significatiu i molt reconfortant. I us asseguro que en la mesura en que les forces m'hi acompanyin serà una ocasió de reforç individual i col·lectiu per tal de seguir compromesos amb el que a tots ens interessa, que és el progrés de la dignitat humana.

Moltes gràcies.

Arcadi Oliveres i Boadella

Barcelona, 17 d'abril de 2018